

Efterafgrøder hæmmer ikke rodukruddt

NYT FRA INTERNATIONALT
CENTER FOR FORSKNING I
ØKOLOGISK JORDBRUG OG
FØDEVARESYSTEMER

KRONIK
BO MELANDER
LEKTOR, AU-FLAKKEBJERG

Olieræddiken blomstrer i mange
marker i dette efterår, og mængden

af biomasse er betydelig pga. det
varme vejr.

Efterafgrøder skal helst producere
masser af biomasse, vokse hurtigt
og dække jordoverfladen tidligt.
Efterafgrøder anses som vigtige i
hæmningen af ukrudt, foruden de
jordforbedrende egenskaber og
evnen til at opsamle kvælstof. Men
når det gælder rodukruddt i økolo-
gisk jordbrug, er der ikke meget at
komme efter.

Vi har god viden om ukrudtets
dynamik over tid, og hvordan de
forskellige dyrkningstiltag har virket.
I Danmark har vi nemlig resultater
fra tre sædskiftforsøg, som har lig-
get i henholdsvis 12 år (Flakkebjerg
og Jyndevad) og 26 år (Foulum).
Forsøget på Foulum kører stadig,
og resultaterne for forekomst af
rodukruddt i perioden 2011-2022 er
nu analyseret.

I modsætning til Flakkebjerg og
Jyndevad kom der først rodukruddts-
problemer i 2010 på Foulum. Men til
gengæld kom næsten hele paletten
af alvorlige rodukruddtsarter; især
ager-svinemælk, ager-tidsel, alm.
kvik og i mindre grad følfoed, grå
bynke, ager-mynte og kær-galtetand.

Svinemælk og tidsler sætter enten
ingen eller kun få nye skud i sensom-
mer- og efterårsperioden. Derfor vil
efterafgrøder ikke kunne hæmme
det underjordiske rodsystem
nævneværdigt, som overvejende
vil bevare genvækstevnen til næste
vækstsæson.

Efterafgrøder har ikke mulighed
for at udkonkurrere ny skuddannelse
og dermed nedsætte rodsystemets
energi til genvækst. Skuddannelse
kræver energi, og den tabes, hvis
ikke den genopbygges og evt. øges.

Ved store rodukruddtsforekomster

i parcellerne med efterafgrøder blev
der stubbearbejdet, inden efteraf-
grøderne blev etableret.

Formålet var at bekæmpe
rodukruddtet, inden efterafgrøderne
gjorde yderligere jordbearbejdning
umulig. Men det havde ikke den
store effekt.

Mod kvik var det helt tydeligt,
at den øgede stubbearbejdning i
parcellerne uden efterafgrøder var
virksom.

Der var markant mindre kvik,
når der blev givet plads til gentagne
stubbearbejdninger, som udtørre-
r og udsulter kvikudløberne – en gam-
melkendt strategi mod kvik.

I modsætning til kvikken havde
den øgede stubbearbejdning ingen
særlig effekt på svinemælk eller
tidsler på Foulum.

Resultaterne fra alle tre lokaliteter

viser entydigt, at grøngødning i sæd-
skiftet er godt mod rodukruddt.

Kløvergræs i ét år eller lucerne i
to år, som begge afhugges tre-
fire gange i løbet af vækstsæsonen,
hæmmer effektivt svinemælk,
ager-tidsel og de fleste andre
rodukruddtsarter - bare ikke kvik-
ken, som i perioder kræver plads
til gennemførelse af en intensiv
bekæmpelse, som f.eks. minisom-
merbrak eller skrældpløjning ef-
terfulgt af stubhævning. Men der
skal også findes plads til efteraf-
grøderne i sædskiftet pga. deres
mange fordele (jordforbedring og
kvælstofoptagelse).

Det kræver nøje planlægning og
overblik.

*Projektet CCRotate er en del af
Organic RDD 5 – programmet, som
koordineres af ICROFS med tilskud
via GUDP.*

Sådan får du succes med vårhvede i efteråret

**Efterårssåning med fokus
på sortvalg og et godt**

tig skade, og skridningen hæmmes.
Efterårssået vårsæd fremrykker
skridningstidspunktet med 12-18

re såningen, så snart der er et åbent
vindue fra midt i oktober. På sandjord
kan man trække den til november og

de lette jorde så i februar som alter-
nativ til en sen efterårsetablering.

Plantetallet skal være højt ved

som vinterhvede er en relativt åben
afgrøde, og ukrudtskonkurrencen er
derfor stor. Så derfor er det vigtigt